BIOGRAPHY

JOSEF BABINSKI

(1857—1932)

Doc. KAMIL HENNER

ZVL. OTISK Z ČAS. LÉK. ČES. 1933. ČÍS. 3.

22200054835

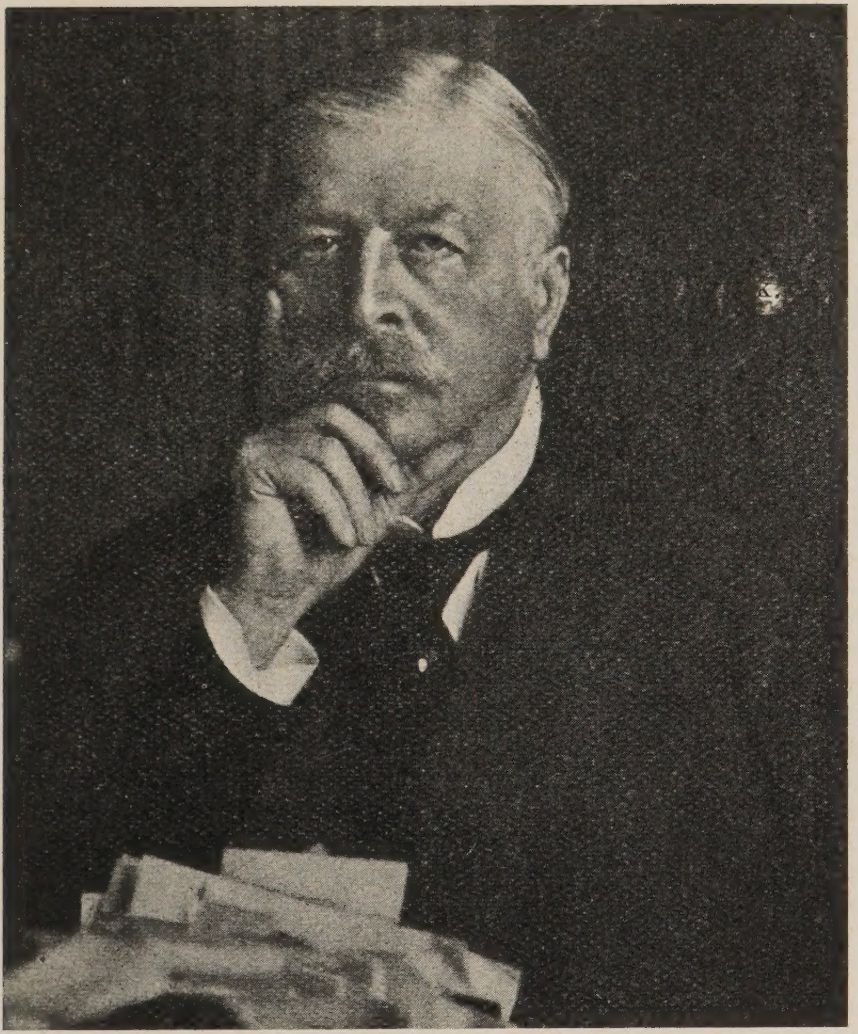

Josef Babinski.

Zvláštní otisk z Časopisu lékařů českých čís. 3, roč. 1933.

Josef Babinski.

(1857—1932.)

Od úmrtí Babinského uplynulo několik neděl. Hned po jeho smrti připomněl členům Spolku českých lékařů schůzi předsedající prof. Jirásek, jakého čestného člena Spolek ztrácí. V Purkyňově společnosti promluvil o významu Babinského předseda prof. Mysliveček. Jméno a dílo Babinského je však tak veľké a trvalé, že chceme v samostatném článku připomenouti, zač vděčí a vždy bude vděčiti Babinskému nejen neurologie, nýbrž celá medicina.

Narodil se v Paříži z rodičů polských emigrantů. Byl věrným Francouzem, sloužil ve francouzské armádě, ale své mateřštiny nezapomínal, vždy se k ní hrdě hlásil. Kdo chodil na jeho ambulanci, viděl tam z valné části i pacienty slovanské, zvláště polské, s nimiž Babinski mluvil svou mateřštinou stejně, jako s nedávno zemřelým svým vynikajícím žákem, známým neurologem Jarkowskim. Po smrti Dejerinově bylo dlouho nerozhodnuto, zda neurologickou kliniku v Salpêtrière dostane Babinski či Pierre Marie. Tenkráte vydal Babinski své dávno rozebrané »Exposé de travaux scientifiques«. Že Babinski kliniku nedostal, stalo se, jak sdělovali znalci poměrů, přec jen m. j. pro jeho polský původ. Do Prahy chtěl ochotně přijeti, byv konsiliárně volán k raněnému ministru Rašínovi, spolu se svým chirurgickým spolupracovníkem de Martelem. Ještě rychlejší spád osudu Rašínova, než se očekávalo, oloupil nás o tuto návštěvu.

Babinski byl žákem Charcotovým, jedním ze zakladatelů Société de Neurologie, byl primářem neurologického oddělení v Pitié. Z čelných francouzských žáků Babinského jmenuji: Barré, Clovis Vincent, Froment, Charpentier. Byl zahrnut vyznamenáními a poctami v celém světě, byl čestným profesorem několika lékařských fakult. Málokdo z vynikajících lékařů a spisovatelů se dožil tak všeobecného uznání, jako Babinski, a to již v plné své životní síle. »Babinskému vděčí francouzská neurologie z valné části za místo, jež na světě zaujímá, t. j. vděčí mu za své prvé místo.« (Logre, R. de Méd. 1930.) Přes to poslední dvě léta života měl smutná, byl dlouho nemocen, umíral při plném vědomí. Několik dní před

tální. Mezi naprosto jistými objektivními neurologickými příznaky, jež popsal Babinski, jmenujeme: příznak platysmatu, kombinovaná flexe trupu a stehna, reflexy obranné, inverse reflexu radia, unilaterární inklinace a deviace při galvanickém vyšetřování aparátu vestibulárního a při chůzi do hvězdy podle Babinského a Weila, a četné jiné příznaky a syndromy.

Každý nemocný, zachráněný operací nádoru míchu komprimujícího, vděčí za to Babinskému. S posud neznámou důkladností, neomrzelostí a systematičností vybudoval s Jarkowskim nauku o poruchách čití u kompresí míchy, později popsal reflexy obranné, podal jejich fysiologickou interpretaci, dovedl vystopovati topickou i prognostickou cenu těchto zvláštních jevů. Proto byly, dávno před lipiodolem, Babinského operační indikace a topické diagnosy takřka neomylné.

Při diagnose organické choroby nervové zavedl vlastně Babinski prvý i obligátnost: 1. diagnosy anatomického rozsahu lese, 2. diagnosy etiologické.

S Fromentem popsal r. 1918 reflektorické poruchy hybné (»Troubles nerveux d'ordre réflexe«, syndrom fysiopathický), provedl diferenciální diagnostiku těchto jevů od jevů pithiatických i nervových afekcí organických.

Není takřka píiznaku, který by nebyl prošel Babinského kontrolou až rekonstrukcí vyšetřovací techniky, i interpretace. Proto každý příznak jím popsaný v kritice obstál a zůstal. Neurology učil důkladnosti, trpělivosti. »Vyšetření nutno opakovati, kontrolovati, znovu začíti. Poruchy čití nesmíme nikdy zjišťovati jediným vyšetřením.« Pro neurologická vyšetřování zavedl Babinski jako předpoklad slušnosti heslo »nespěchat«, heslo dnes platné a v mnohém spasné též pro operace neurochirurgické; dnes se tu všeobecně uznává, že úspěšné mohou býti jen operace šetrné, rozmyslné, při nichž se na hodiny nesmí dívati. Prestiž neurologie v medicině pozdvihl v přítomné době snad nejvíce Babinski.

V therapii je to léčení závratí, elektrotherapie, protisugesční léčba hysterie somatické, jimž je věnováno mnoho úsilí Babinského. Babinski po Fournierovi byl jedním z prvních, neb snad vůbec prvý neurolog, jenž vyslovil zásadu léčit i neurolues energicky specificky. Ve Francii byl prvým zastáncem radikální léčby chirurgické u nádorů míchy a mozku. Vybral si mladého chirurga de Martela. Tuto dvojici autorů čteme v dlouhé řadě publikací, jejichž

titulek obvykle končívá dvěma slovy: »Opération — guérison«.

I pro české neurology byla Mekkou v Paříži nejen Salpêtrièra, nýbrž i Babinského Pitié. Jeho přednášky v Pitié i v učených pařížských společnostech poslouchali snad všichni naši žijící neurologové a psychiatři. Všechny posluchače vždy uchvátil originálním zhuštěným přednesem a demonstracemi, všem se tu zdála neurologie vědou takřka mathematickou, s metodikou spolehlivou jak Linnéův klíč. Všichni byly překvapeni jeho neokázalým, prostým přednesem, jeho noblesou a skromností. Babinski byl muž vysoké postavy, ladného zjevu, přemoudrých, přísných, klidných očí, zvučného hlasu. Esthetickou krásu a citovou vroucnost Babinského jsme obdivovali naposled při jeho »Éloge de Charcot« ve velkém amfiteátru Sorbonny 1925, při slavnosti na pamět 100. výročí narození Charcotova (Centenaire de Charcot).

Babinski zemřel, jeho dílo však, jeho zásluhy, dále vděčnost a obdiv těch, kteří ho poznali, slyšeli, kteří ho čtli a vždy budou čísti, — nezemrou nikdy. Budiž čest a sláva Jeho jménu vpravdě nesmrtelnému!

K. Henner.

Tiskem dr. Ed. Grégra a syna v Praze.